

Tam, kad laikinojo įdarbinimo įmonė būtų laikoma „paprastai vykdančia savo veiklą“ valstybėje narėje, jos didelė darbuotojų paskyrimo laikinai dirbti veiklos dalis turi būti skirta įmonėms laikinojo darbo naudotojoms, įsisteigusioms ir savo veikla besiverčiančioms minėtos valstybės narės teritorijoje.

To, kad laikinojo įdarbinimo įmonės laikinųjų darbuotojų atrankos ir įdarbinimo veikla vykdoma jos įsisteigimo valstybėje narėje, nepakanka, kad ši įmonė būtų laikoma vykdančia joje „didelę veiklos dalį“.

2018 m. Bulgarijos pilietis sudarė darbo sutartį su pagal Bulgarijos teisę įsteigta bendrove *Team Power Europe*, kurios veiklos dalykas – laikinasis įdarbinimas ir tarpininkavimas ieškant darbo Bulgarijoje ir kitose šalyse. Pagal šią sutartį jis buvo paskirtas laikinai dirbti Vokietijoje įsteigtoje įmonėje laikinojo darbo naudotojoje. Nuo 2018 m. spalio 15 d. iki gruodžio 21 d. jis turėjo dirbti vadovaujant ir kontroliuojant šiai Vokietijos įmonei.

Nusprendęs, kad, pirma, nebuvo išlaikyti *Team Power Europe* ir atitinkamo darbuotojo tiesioginiai santykiai, ir, antra, ši įmonė nevykdė didelės veiklos dalies Bulgarijos teritorijoje, Varnos miesto Pajamų skyrius atmetė *Team Power Europe* prašymą išduoti A1 pažymą, patvirtinančią, kad komandiravimo laikotarpiu darbuotojui taikomi Bulgarijos socialinės apsaugos teisės aktai. Jis teigė, kad šio darbuotojo situacija nepatenka į Reglamento Nr. 883/2004¹ 12 straipsnio 1 dalies, pagal kurią šie Bulgarijos teisės aktai būtų buvę taikomi, taikymo sritį. *Team Power Europe* pateiktas administracinis skundas dėl šio Pajamų skyriaus sprendimo buvo atmestas.

Šiomis aplinkybėmis *Administrativen sad – Varna* (Varnos administracinis teismas, Bulgarija), kurio buvo prašoma panaikinti sprendimą atmesti šį administracinį skundą, nutarė kreiptis į Teisingumo Teismą, siekdamas sužinoti, į kokius reikšmingus kriterijus reikia atsižvelgti vertinant, ar laikinojo įdarbinimo įmonė paprastai vykdo „didelę veiklos dalį, išskyrus vien tik vidaus valdymo veiklą“ valstybės narės, kurioje įsteigta, teritorijoje, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 987/2009² 14 straipsnio 2 dalį, kurioje patikslinta Reglamento Nr. 883/2004 12 straipsnio 1 dalis. Tam, kad būtų galima taikyti pastarąją nuostatą šioje byloje, *Team Power Europe* turi būti įvykdžiusi šį reikalavimą.

Teisingumo Teismo didžioji kolegija savo sprendime patikslino šioje nuostatoje numatytos ir Reglamento Nr. 987/2009 14 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos sąvokos darbdavys, kuris „paprastai vykdo savo veiklą“ valstybėje narėje, apimtį, kiek tai susiję su laikinojo įdarbinimo įmonėmis.

¹ 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo (OL L 166, 2004, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 5 sk., 5 t., p. 72; klaidų ištaisymas OL L 188, 2013, p. 10), iš dalies pakeistas 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 465/2012 (OL L 149, 2012, p. 4) (toliau – Reglamentas Nr. 883/2004). Pagal šio reglamento 12 straipsnio 1 dalį „asmeniui, kuris dirba pagal darbo sutartį valstybėje narėje darbdaviui, kuris joje paprastai vykdo savo veiklą, ir kurį tas darbdavys išsiunčia į kitą valstybę narę dirbti tam darbdaviui, toliau taikomi pirmosios valstybės narės teisės aktai su sąlyga, kad numatyta tokio darbo trukmė neviršija 24 mėnesių ir jis nesiunčiamas pakeisti kito komandiruoto asmens“.

² 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 987/2009, nustatantis Reglamento (EB) Nr. 883/2004 dėl socialinės apsaugos sistemų koordinavimo įgyvendinimo tvarką (OL L 284, 2009, p. 1). Pagal šio reglamento 14 straipsnio 2 dalį „taikant 12 straipsnio 1 dalį, žodžiai „kuris paprastai ten verčiasi savo veikla“ reiškia darbdavį, kuris valstybėje narėje, kurioje yra įsisteigęs, paprastai vykdo didelę veiklos dalį, išskyrus vien tik vidaus valdymo veiklą, atsižvelgiant į visus kriterijus, apibūdinančius atitinkamos įmonės vykdomą veiklą. Atitinkami kriterijai turi atitikti kiekvieno darbdavio konkrečias savybes ir tikrąjį vykdomos veiklos pobūdį“.

Teisingumo Teismo vertinimas

Pirmiausia Teisingumo Teismas pateikė pažodinį pastarosios nuostatos aiškinimą ir pažymėjo, kad laikinojo įdarbinimo įmonei būdinga tai, kad ji vykdo veiklą, susijusią su laikinųjų darbuotojų atranka, įdarbinimu ir paskyrimu laikinai dirbti įmonėse laikinojo darbo naudotojose. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nurodė, kad nors laikinųjų darbuotojų atrankos ir įdarbinimo veikla negali būti laikoma „vien tik vidaus administravimo veikla“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, šios veiklos vykdymo tokios įmonės įsisteigimo valstybėje narėje nepakanka, kad tokia įmonė būtų laikoma vykdančia joje „didelę veiklos dalį“. Iš tiesų laikinųjų darbuotojų atrankos ir įdarbinimo veiklos vienintelis tikslas – vėliau tokius darbuotojus paskirti laikinai dirbti įmonėse laikinojo darbo naudotojose. Šiuo klausimu Teisingumo Teismas pažymėjo, kad nors laikinųjų darbuotojų atranka ir įdarbinimas, be abejo, prisideda prie laikinojo įdarbinimo įmonės apyvartos, nes ši veikla yra būtina išankstinė sąlyga siekiant vėliau tokius darbuotojus paskirti laikinai dirbti, šią apyvartą faktiškai lemia tik tai, kad tie darbuotojai pagal su jais sudarytas sutartis komandiruojami į įmones laikinojo darbo naudotojas. Iš tiesų tokios įmonės pajamos priklauso nuo darbo užmokesčio, mokamo laikiniesiems darbuotojams, kurie buvo paskirti laikinai dirbti įmonėse laikinojo darbo naudotojose, dydžio.

Dėl minėtos nuostatos konteksto Teisingumo Teismas priminė, kad atvejais, kai darbuotojui, komandiruotam dirbti kitoje valstybėje narėje, ir toliau taikomi pirmosios valstybės narės teisės aktai, yra nuo bendrosios taisyklės, pagal kurią valstybėje narėje pagal darbo sutartį arba savarankiškai dirbančiam asmeniui taikomi tos valstybės narės teisės aktai³, leidžianti nukrypti nuostata. Todėl tokį atvejį reglamentuojanti nuostata turi būti aiškinama siaurai. Atsižvelgiant į tai, ši leidžianti nukrypti nuostata negali būti taikoma laikinojo įdarbinimo įmonei, kuri įsisteigimo valstybėje narėje darbuotojų niekada nepaskiria laikinai dirbti čia taip pat įsisteigusiose įmonėse laikinojo darbo naudotojose, arba taip atsitinka labai retai. Be to, Direktyvoje 2008/104⁴ pateiktos sąvokų „laikinojo įdarbinimo įmonė“ ir „laikinis darbuotojas“ apibrėžtys, kiek jos parodo laikinojo įdarbinimo įmonės veiklos tikslą, taip pat patvirtina aiškinimą, pagal kurį tokia įmonė gali būti laikoma įsisteigimo valstybėje narėje vykdančia „didelę veiklos dalį“, tik jeigu ji čia vykdo didelę veiklos, susijusios būtent su šių darbuotojų paskyrimo laikinai dirbti įmonėse darbo naudotojose, įsisteigusiose ir besiverčiančiose savo veikla toje pačioje valstybėje narėje, dalį.

Galiausiai, kiek tai susiję su nagrinėjama nuostata siekiamu tikslu, Teisingumo Teismas nurodė, kad Reglamento Nr. 883/2004 12 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta leidžiančia nukrypti nuostata, kuri yra lengvata laisve teikti paslaugas besinaudojančioms įmonėms, negalėtų pasinaudoti laikinojo įdarbinimo įmonės, kurių laikinųjų darbuotojų paskyrimo laikinai dirbti veikla išimtinai ar daugiausia vykdoma vienoje ar keliose valstybėse narėse, kitose nei jų įsisteigimo valstybė. Iš tiesų priešinga išvada galėtų paskatinti šių įmonių „forum shopping“, t. y. įsisteigti valstybėje narėje, kurioje yra joms palankiausi socialinės apsaugos teisės aktai. Galiausiai dėl to galėtų susilpnėti valstybių narių socialinės apsaugos sistemų užtikrinamas apsaugos lygis. Be to, Teisingumo Teismas pabrėžė, kad suteikta tokia lengvata šioms įmonėms lemtų tai, kad būtų iškreipta konkurencija, kiek tai susiję su galima skirtinga įdarbinimo tvarka, ir tai būtų labiau naudinga laikinojo įdarbinimo įmonėms, palyginti su įmonėmis, tiesiogiai įdarbinančiomis darbuotojus, kurie būtų apdrausti pagal jų darbo vietos valstybės narės socialinės apsaugos sistemą.

Teisingumo Teismas padarė išvadą, **jog tam, kad laikinojo įdarbinimo įmonė, įsteigta valstybėje narėje, būtų laikoma „paprastai vykdančia savo veiklą“ šioje valstybėje narėje, jos didelė darbuotojų paskyrimo laikinai dirbti veiklos dalis turi būti skirta įmonėms laikinojo darbo naudotojoms, įsisteigusioms ir savo veikla besiverčiančioms minėtos valstybės narės teritorijoje.**

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams,

³ Numatyta Reglamento Nr. 883/2004 11 straipsnio 3 dalies a punkte.

⁴ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones (OL L 327, 2008, p. 9).

nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127